

KOULU

HANKKEEN TARPEELLISUUS JA KIIREELLISYYS

Hankkeen perustelut

”(...) teksti (...)”

Sagobackens daghemin esikoululle on löydettävä uudet tilat Porvoon kaupunkialueelta Sagobackens daghemin lähetyviltä. Esitetyn suunnitelman mukaan rakennetaan Kvarnbackens skolanin yhteyteen lisärakennus vastaamaan esikoulun kolmen opetusryhmän tarpeita ja siirretään koulun musiikkiluokka samaan rakennukseen.

Sagobackens daghemin esikoulun linkittäminen osaksi Kvarnbackens skolaa asettaa muutostarpeita koulun tiloille koska käyttäjämäärä koulussa lisääntyy.

Esikoulun käyttöön on kolurakennuksen ja urheilukentän välillä suunniteltu pienempi piha alue, joka toimisi esikouluaisten aamu- ja iltapäiväpihana. Koulupäivän aikana esikoululla ja 1. ja 2. luokilla on yhteinen välitunti koulun pihalla. Esikouluoppilaiden siirtyminen välitunnille koulun etupihalle, joko koulun ulko- tai sisätilojen kautta, on suunniteltava mahdollisimman sujuvaksi ja turvallisiksi.

Ruokasali on laajennettava, jotta tarpeeksi suuri määrä ruokailijoita mahtuu syömään samanaikaisesti. Esikouluryhmät käyttävät ruokalan tiloja myös aamu- ja välipalan yhteydessä, jolloin osa näistä tiloista pitää voida samanaikaisesti käyttää opetustarkoitukseen. Myös koulussa toimiva aamu- ja iltapäiväkerho käyttää ruokasalia sekä ruokalan lähetyvillä olevat tilat koulupäivän aikana. Koska ruokasalin kapasiteetti on nykyisellään rajallinen on oppilaiden ruokatunti jaettu seitsemän vuoroon, sisältäen vuoro kahdelle esikouluryhmälle. Tämä tarkoittaa, että oppilaiden mahdollisuus riittävälle ajalle aterointiin on rajattu, koska seuraavan ryhmän ruokatunti alkaa 15 minuttia edellisen alkamisesta. Opetushallituksen suositusten mukaan oppilailla pitää olla riittävästi aikaa ateriointiin ja ruokailun vähimmäiskestoksi suositellaan puolta tuntia. (<https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/tietoa-kouluruokailusta>).

Tällä hetkellä koulun musiikkiluokka on sijoitettu ruokasalin yhteyteen koulun A-siiven kellarikerroksessa. Ongelmana musiikkiluokan nykyisjoittelulla on ollut sekä heikko äänieristys että vaikutukset opiskelu- ja ruokarauhaan. Tällä hetkellä musiikkiopetuksesta lähtevät äänet kulkeutuvat koulun kolmanteen kerrokseen asti ja häiritsevät näin opiskelurauhaa muissa luokissa. Siirryttäessä musiikkiluokkaan oppilaat joutuvat kulkemaan ruokasalin läpi. Tämä vaikuttaa suuresti yleiseen viihtyvyyteen ja ruokarauhaan ruokasalissa. Suunnitelmassa musiikkiluokka siirretään uuteen lisärakennukseen, missä voidaan huomioida musiikkiopetuksen asettamat erityisvaatimukset muun muassa äänieristyksen ja äänenvaimennuksen näkökulmasta. Koska esikoulu toimii pääsääntöisesti samassa rakennuksessa, on varmistettava, että opetus musiikkiluokassa ei häiritse esikoulun päivittäistä toimintaa. Liukuovien ja muiden teknisten ratkaisujen ääneneristettävyyden ja äänenvaimennuksen musiikkiluokassa on varmistettava toimiviksi ja riittäviksi myös esikoulun näkökulmasta katsottuna. Toimiva ja riittävä ääneneristys ja äänenvaimennus sekä siihen liittyvä jälkikaiunta vaikuttaa merkittävästi sekä oppimistuloksiin että yleiseen viihtyvyyteen oppimistiloissa.

Siirtyessä yhteisiin tiloihin koulun kanssa esikoulu tulee käyttämään myös muita tiloja kuin suoraan esikoululle suunnitellut tilat koulupäivän aikana, kuten esimerkiksi pienluokkatiloja. Tarvetta on joustaville, helposti muunneltaville työtiloille, jotka vastaavat sekä koulun että esikoulun tarpeisiin. Muunneltavat pienopetustilat on suunniteltava niin, että niiden käyttöönotto ja käytännöllisyys ovat mahdollisimman sujuva ja toimiva käyttäjän näkökulmasta.

Jotta yhteistyö ja työskentely sujuisi joustavasti pitää olla mahdollista tehdä töitä kaikissa koulun tiloissa ja myös käytäviä on hyödynnettävä tähän tarkoitukseen esimerkiksi ns. "silent room"-ratkaisulla. Tämä tarkoittaa, että oppilaiden vaatteita ja kenkiä on saatava pois koulun käytävistä sisääntuloaulaan ja B-puolen katoksen alle. Jotta saadaan riittävästi tilaa kengille ja vaatteille on aula laajennettava lisärakennukseen päin.

Koulu on nykyään kengätön, mutta oppilaat joutuvat käyttämään kenkiä vielä B-puolen portaikossa, koska vaatteille ja kengille ei löydy säilytystilaa ulko-ovien sisäpuolella. Tämä aiheuttaa puhtaanapitovaikeuksia ja portaikko on sekä likainen että usein märkä koulupäivän aikana. Suunnitelmassa on B-puolen ulko-ovien edessä olevan katoksen alle suunniteltu vaatteille ja kengille säilytystilaa, joka poistaisi tämän epäkohtaa. Sekä tässä että myös koulun pääaulan vaate- ja kenkäsäilytystiloissa on ratkaisut suunniteltava niin, että tilat pysyvät mahdollisimman kuivina koulupäivän aikana.

Kvarnbackens skolanissa on tällä hetkellä oppilasmäärään nähden liian pieni määrä wc-tiloja. Tätä epäkohtaa on huomioitu suunnitelmassa ja wc-tilojen määrä olisi muutostöiden jälkeen riittävä.

Koulun oppilashuolto toimii tällä hetkellä koulun pihalla sijaitsevassa piharakennuksessa. Rakennuksesta on jo purkupäätös, joten uusia tiloja tarvitaan oppilashuollolle koulun sisätiloista. Tämä tarkoittaa, että koulusta häviää pienluokkatiloja ja uusia ratkaisuja on löydettävä näiden tilalle. Tätä on huomioitu suunnitelmassa joustavien ja jaettavien opetustilojen muodossa. Joustavuutta ja jaettavuutta on suunniteltu toteuttavan helposti aukeavien liukuovien muodossa. Näiden liukuovien ja muiden teknisten ratkaisujen ääneneristettävyys luokkatiloissa on varmistettava riittävän korkeanlaatuiseksi, jotta työrauhaa voidaan takaa kaikissa opetustiloissa.

Jotta ruotsinkieliset koulutuspalvelut Porvoon keskustan alueella voidaan järjestää tasavertaisissa olosuhteissa muiden Porvoon koulujen kanssa, on hankesuunnitelma toteutettava kokonaisuudessaan. Näin muodostuvan kokonaisuuden tulee noudattaa mahdollisimman hyvin niitä vaatimuksia, mitoituksia ja pedagogisia linjauksia, joita Porvoon viimeaikaisissa kouluhankkeissa on noudatettu.

Oppilasmäärä

Kvarnbackens skola on kolmisarjainen 1-6 luokka-asteet käsittävä alakoulu.

Prognoserna för centrumområdet och Kvarnbackens förskolor, visar att man behöver dimensionera för tre förskolegrupper åtminstone fram till läsåret 2028-29.

I Kvarnbackens skola finns för tillfället 17 basgrupper på årskurs 1-6. Prognoserna enligt födda barn idag, visar att skolan har 16 basgrupper på åk 1-6 läsåret 2028-29. Sammanlagt skulle det enligt detta finnas 19 grupper i Kvarnbackens skola läsåret 2028-29; 16 inom årskurs 1-6 och 3 inom förskola.

Till centrumområdet beräknas flytta upp till 5 000 personer fram till 2030, vilket innebär ca 750 barn i förskole- och skolålder. Hur många av dem som är barn i en svensk skola är svårt att beräkna. En jämförelse av prognoser gjorda mellan 2015-19, visar att skolan har ca 100 elever fler än vad prognoserna visar för de 4-5 sista åren av prognoserna. Inflyttningen till centrumområdet samt den analys av tidigare prognoser som gjorts, gör att det kan vara skäl att räkna med att Kvarnbackens skola behöver ha fungerande utrymme för 18 basgrupper åk 1-6 och tre förskolegrupper.

Övriga svenska skolor på centrumområdet är Strömborgska enhetsskolan och Vårberga skola.

Skaftkärrsrområdet utvidgas och elevantalet i Vårberga hålls högt; lämpligt elevantal är 180 och hösten -27 skall skolan ha 170 elever. Då Strömborgska skolan planerades räknades med ett lämpligt elevantal på 200 elever på årskurserna 1-6 och 2027 skulle elevantalet vara kring 190.

Vaikutukset, jos hanketta ei toteuteta

Kvarnbackens skola on Porvoon suurin ruotsinkielinen alakoulu. Koulun oppilasotalue kattaa ison osan keskustan aluetta ja koulun lähialueelle muuttaa vuosittain paljon lapsiperheitä. Tämä luo painetta sekä koulupaikoille ja esikoulupaikoille keskustan alueella tulevaisuudessakin.

Mikäli tässä esitettyä hankkeesta ei toteuteta sekä vaihe 1 ja 2 kokonaisuudessaan on esikoululle löydettävä uudet tilat, jotka eivät ole yhteydessä Kvarnbackens skolaniin. Koulun ruokasalin kapasiteetti on tällä hetkellä rajallinen ja luo haastetta aikataulutuksessa koulupäivän aikana. Oppilaille ei jää riittävästi aikaa aterointiin. Myös wc-tilojen lukumäärä oppilasmäärää nähden on liian pieni. Jos lisärakennus toteutetaan esikoulutoimintaa varten, ilman vaadittavia muutoksia ruokasalissa ja wc-tilojen määrän suhteen, vaikeutuu koulun jokapäiväinen toiminta ja vaikuttaa näin suoraan oppilaan kouluviihtyvyyteen ja yleiseen hyvinvointiin.

Oppimistilojen vaikutus oppimiseen on kiistaton. Silti suomalaisen koululaisen fyysinen oppimisympäristö on vuosikymmeniä vanhojen periaatteiden mukaan rakennettu luokkahuone. Valtaosa suomalaisista oppilaista opiskelee edelleen 1960-luvun käytäväkouluissa. Paikallisen opetussuunnitelman yhtenä tavoitteena ja tehtävänä on, että opetuksen laadun jatkuvan kehittymisen lisäksi koulutuksen jatkumo vahvistuu esiopetuksesta perusopetukseen ja siitä eteenpäin seuraavalle koulutusasteelle. Hyvin toimivassa oppimisympäristössä vuorovaikutus, osallistuminen sekä yhteisöllinen tiedon rakentaminen edistyvät. Koulun oppimistilojen yksipuolisuus on ongelma, sillä oppiminen on tilannesidonnaista. Koulun opetustilojen muunneltavuus ja joustavuus opetuskäytön mukaan ei nykytilanteessa ole mahdollista. Näin ollen oppimisympäristön monipuolisuuteen on kiinnitettävä huomiota. Toimivaa ja tulevaisuuden tarpeita täyttävää fyysistä oppimisympäristöä ei yksistään voida pitää syynä edistyskellisempään oppimiseen, mutta se voi olla keskeisesti merkittävä osatekijä sen toteutumisessa. Käänteisesti verraten tilaratkaisuiltaan nykyaikaista opetusta tukemattomat tilat voivat heikentää tai jopa estää opetustyön ja oppimisen kehittymisen.

TOIMINNALLINEN SUUNNITELMA

Imago

Koulun toimintaa ohjaa kansallinen (OPS, 2014) ja kunnallinen opetussuunnitelma. Opetussuunnitelma pyrkii vastaamaan koulua ympäröivän maailman muutoksiin, jotka vaikuttavat oppilaiden kehitykseen ja hyvinvointiin sekä koulun toimintaan. Koulun muuttuva toimintakulttuuri rakentuu mm. pedagogiikasta, ilmapiiristä, työn organisoinnista, arkikäytännöistä ja oppimisympäristöistä. Tilaratkaisujen tulisi osaltaan vastata em. muutoksiin ja tukea opetussuunnitelman mukaisen toiminnan toteuttamista. Tilojen, osana oppimisympäristöjä, tulee tukea yksilön ja yhteisön kasvua, oppimista ja vuorovaikutusta. Hyvin toimivat oppimisympäristöt edistävät vuorovaikutusta, osallistumista ja yhteisöllistä tiedon rakentamista. Koulun tilojen ja kokonaishahmon tulee viestiä myönteisellä tavalla uudesta toimintatavasta sekä luoda oppimiseen ja työntekoon kannustava miljö. Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet uusitaan perinteisesti noin 10 vuoden välein ja mahdollisia muutoksia koulurakentamisen trendeissä tulisi ennakoita.

Pedagogiset lähtökohdat ja tavoitteet

Pedagogisena tavoitteena on toteuttaa Porvoon kaupungin perusopetuksen opetussuunnitelmaa, joka täydentää alla olevin lisäksi valtakunnallisia perusopetuksen opetussuunnitelman perusteita.

Perusopetuksen arvoperusta

Porvoon koulutuspalveluissa on valittu yhteisesti opetushenkilöstön, oppilaiden, huoltajien ja yhteistyökumppaneiden kesken kaksi paikallista perusopetuksen arvoperustan painotusta:

- oikeudenmukaisuus ja toisten ihmisten kunnioittaminen
- hyvä opetus

[Oikeudenmukaisuus ja toisten ihmisten kunnioittaminen](#)

- Ohjataan arvostavaan ja kunnioittavaan vuorovaikutukseen arjen keskellä.
- Käydään avointa keskustelua.
- Opitaan ottamaan vastuuta omista ja yhteisistä asioista.
- Kodit otetaan entistä vahvemmin mukaan yhteiseen kasvatustehtävään.
- Oppilaskunnan/oppilaan asemaa korostetaan koulu yhteisöissä.
- Luodaan erilaisia yhteistyömuotoja ja -verkostoja.
- Koulujen toimintaan kuuluvat esim. erilaiset teemapäivät

Hyvä opetus

- Keskeistä on oppilaiden kiireetön kohtaaminen, vuorovaikutus ja läsnäolo.
- Henkilökunnalla tulee olla aikaa kuunnella ja ottaa vastaan oppilaiden antamaa palautetta.
- Rakennetaan ja kehitetään koulu yhteisön toimintakulttuuria, oppimisympäristöjä ja työtapoja sekä oppimisen arviointia yhteistyössä.
- Tavoitteena on avoin, yhteisöllinen, vuorovaikutuksellinen ja kaikkien osallistumisen mahdollistava koulun arki.

Perusopetuksen oppimiskäsitys

Opetussuunnitelman perusteiden mukaan oppilas on aktiivinen toimija. Hän oppii asettamaan tavoitteita ja ratkaisemaan ongelmia sekä itsenäisesti että yhdessä muiden kanssa. Oppiminen on erottamaton osa yksilön ihmisenä kasvua ja yhteisön hyvän elämän rakentamista. Kieli, kehollisuus ja eri aistien käyttö ovat ajattelun ja oppimisen kannalta olennaisia. Uusien tietojen ja taitojen oppimisen rinnalla oppilas oppii reflektoimaan oppimistaan, kokemuksiaan ja tunteitaan. Myönteiset tunnekokemukset, oppimisen ilo ja uutta luova toiminta edistävät oppimista ja innostavat kehittämään omaa osaamista.

Oppiminen tapahtuu vuorovaikutuksessa toisten oppilaiden, opettajien ja muiden aikuisten sekä eri yhteisöjen ja oppimisympäristöjen kanssa. Se on yksin ja yhdessä tekemistä, ajattelemista, suunnittelua, tutkimista ja näiden prosessien monipuolista arvioimista. Siksi oppimisprosessissa on olennaista oppilaiden tahto ja kehittyvä taito toimia ja oppia yhdessä. Oppilaita ohjataan myös ottamaan huomioon toimintansa seuraukset ja vaikutukset muihin ihmisiin ja ympäristöön. Yhdessä oppiminen edistää oppilaiden luovan ja kriittisen ajattelun ja ongelmanratkaisun taitoja sekä kykyä ymmärtää erilaisia näkökulmia. Se myös tukee oppilaiden kiinnostuksen kohteiden laajentumista. Oppiminen on monimuotoista ja sidoksissa opittavaan asiaan, aikaan ja paikkaan.

Oppimaan oppimisen taitojen kehittyminen on perusta tavoitteelliselle ja elinikäiselle oppimiselle. Siksi oppilasta ohjataan tiedostamaan omat tapansa oppia ja käyttämään tätä tietoa oppimisensa edistämiseen. Oppimisprosessistaan tietoinen ja vastuullinen oppilas oppii toimimaan yhä itseohjautuvammin. Oppimisprosessin aikana hän oppii työskentely- ja ajattelutaitoja sekä ennakoimaan ja suunnittelemaan oppimisen eri vaiheita. Jotta oppilas voisi oppia uusia käsitteitä ja syventää ymmärrystä opittavista asioista, häntä ohjataan liittämään opittavat asiat ja uudet käsitteet aikaisemmin oppimaansa. Tietojen ja taitojen oppiminen on kumuloituvaa ja se vaatii usein pitkäaikaista ja sinnikästä harjoittelua.

Oppilaan kiinnostuksen kohteet, arvostukset, työskentelytavat ja tunteet sekä kokemukset ja käsitykset itsestä oppijana ohjaavat oppimisprosessia ja motivaatiota. Oppilaan minäkuva sekä pystyvyyden tunne ja itsetunto vaikuttavat siihen, millaisia tavoitteita oppilas asettaa toiminnalleen. Oppimisprosessin aikana saatava rohkaiseva ohjaus vahvistaa oppilaan luottamusta omiin mahdollisuuksiinsa. Monipuolisen myönteisen ja realistisen palautteen antaminen ja saaminen ovat keskeinen osa sekä oppimista tukevaa että kiinnostuksen kohteita laajentavaa vuorovaikutusta.

Pedagoginen suunnitelma

Kvarnbackens skola:

Kvarnbackens skolanin toimintakulttuurin perustana on pyrkimys olla aktiivinen ja avoin koulu, joka tarjoaa monipuolista ruotsinkielistä opetusta hyvässä turvallisessa ympäristössä, huomioiden oppilaiden erilaiset tarpeet. Haluamme luoda sekä fyysisen että psyykkisen kouluympäristön missä jokaisella oppilaalla on turvallista olla ja jossa jokaisella on mahdollisuus kehittyä ja oppia. Koulun henkilökunta tekee yhteistyötä eri luokkien ja luokkatasojen välillä, jotta mahdollistamme oppilaille monet turvalliset kohtaamiset tuttujen aikuisten kanssa koulupäivän ja –viikon aikana. Tällä tavalla haluamme varmistaa, että oppilas tulee sekä nähdyksi että kuulluksi koulussamme.

Kvarnbackens skolanissa laadukkaalla perusopetuksella on pitkät perinteet samalla kun meillä on myös vankka kokemus vastata oppilaiden erilaisiin tarpeisiin erityisopetuksen tuella. Koulussamme jokainen erityistuen oppilas on integroitu omaan perusopetusryhmään, eikä koulussamme ole erityisluokkia. Erityistuen oppilas saa tarvittaessa erityisopetusta joko pienryhmissä, erillisenä osa-aikaisena erityisopetuksena tai omissa luokassa erityisopettajan tukemana. Opetus myös eriytetään oppilaan tarpeiden mukaisesti. Tämä vaatii sekä erityisopetuksen että koulukäyntiavustajien riittävää resursointia, mutta asettaa myös omat vaatimuksensa työympäristölle sekä erilaisten ja erikokoisten työtilojen riittävyydelle.

Koulun toimintakulttuurin perustana on tiimityöskentely ja yhteisopettajuus ja olemme nostaneet nämä asiat kehityskohteiksi koulullamme. Vuosiluokkatiimit koostuvat kaikista niistä, jotka työskentelevät kahdessa vuosiluokassa, eli vuosiluokat 1-2, 3-4 ja 5-6. Tulevaisuudessa on tarkoitus että myös esikoulun henkilökunta ja –oppilaat lukeutuu 1-2 vuosiluokkien tiimiin, kun nykyiset suunnitelmat esikoulun lisärakennukselle koulun yhteydessä toteutuvat.

Tiimityöskentelyllä mahdollistamme toimivan yhteistyön kouluhenkilökunnan välillä, mutta eteenkin eheyttämme oppilaiden turvallista oppimispolkua, kun useampi turvallinen ja tuttu aikuinen työskentelee oppilaan ympärillä näiden kahden tai kolmen kouluvuoden aikana. Yhteisopettajuutta lisäämällä luomme pohjan monimuotoiselle opetukselle, jotta pystymme vastaamaan oppilaiden tarpeisiin. Sekä tiimityöskentelyllä että yhteisopettajuudella vähennämme pitkällä tähtäimellä kouluhenkilökunnan työtaakkaa sekä mahdollistamme resursoinnin optimaalinen hyödyntäminen.

Tämä toimintakulttuuri vaatii, että vuosiluokat 1-2 työskentelevät tiloissa, jotka ovat sijoittuneet heti esikoulun lähetyville. Vuosiluokat 3-4 ja 5-6 työskentelevät puolestaan tiloissa, jotka ovat joko samassa käytävässä tai muuten sijoitettu lähellä toisiaan. Kaikissa vuosiluokkien tiloissa pitää olla samat mahdollisuudet joustaviin opetustiloihin ja ratkaisuihin, jotta voidaan samanaikaisesti toteuttaa sekä yhteisopettajuutta että pienryhmätyöskentelyä. Toimintakulttuurin toteuttaminen edellyttää että koulussa on joustavia, helposti muunneltavia opetustiloja, jotka vastaavat sekä koulun että esikoulun tarpeisiin. Muunneltavien opetustilojen käyttöönotto ja käytännöllisyys on oltava mahdollisimman sujuva ja toimiva käyttäjän näkökulmasta.

Nykymuodoissaan koulurakennus ja siinä olevat tilat rajoittavat merkittävästi koulun toimintakulttuurin toteuttamista, koska mahdollisuus joustaviin opetustiloihin koulullamme ei tällä hetkellä ole.

Musiikkiluokan sijoittelu uuteen lisärakennukseen esikoulutilojen yhteydessä vaatii, että musiikkiopetuksen asettamat erityisvaatimukset muun muassa äänieristykseen näkökulmasta huomioidaan. On varmistettava, että opetus musiikkiluokassa ei häiritse esikoulutoimintaa tai muu päivittäinen toiminta ja opetus koululla. Liukuovien ja muiden teknisten ratkaisujen ääneneristettävyyden varmistaminen musiikkiluokassa on varmistettava toimiviksi ja riittäviksi myös esikoulun näkökulmasta katsottuna.

Henkilökuntasuunnitelma

Koulussa toimivat vuosiluokat 1-6. Kolmisarjaisessa alakoulussa tarvitaan rehtori, koulusihteeri, 18 luokanopettajaa, kolme aineenopettajaa (suomi, musiikki, tekstiilityö), yksi päätoiminen tuntiopettaja (englanti), joka jaetaan toisen koulun kanssa, kaksi erityisopettajaa ja kolme erityisluokan opettajaa. Tarvittaessa koulun resurssien mukaan koulussa voi olla myös tuntiopettajaa, joka opettaa teknistä käsityötä

sekä toimii resurssi/yhteisopettajana. Koulunkäynninohjaajia tarvitaan erityistuen oppilasmäärästä riippuen 15–18 henkilöä.

Lisäksi koulussa työskentelevät esikoulun henkilökunta, koulukuraattori, koulupsykologi, terveydenhoitaja, koululääkäri, siivous- ja keittiöhenkilökunta, kiinteistöhoitaja sekä iltapäiväkerhotoiminnan ohjaajat.

Koulupäivän aikana koulussa toimii kaiken kaikkiaan noin 63 – 68 henkilöä.